

עמ"ת 30318/11/18 - מדינת ישראל נגד מחמד תלחמי

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כבוד השופט אהרן פרקש, נשיא

עמ"ת 30318-11-18
מדינת ישראל נ' תלחמי(עציר)

העוררת

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד עינת מי-רז

מיחידת התביעות של משטרת ישראל

במחוז ירושלים

נגד

המשיב

מחמד תלחמי (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד עבד דראושה

מטעם הסגוריה הציבורית

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' ריכטר), מיום 13.11.18, במ"ת 21931-11-18, בגדרה הורה על שחרורו של המשיב בערבויות כספיות בלבד.

רקע עובדתי

1. ביום 11.11.18 הוגש לבית משפט השלום בירושלים כתב אישום כנגד המשיב.

בפרק העובדות שבכתב האישום נאמר, כי עובר ליום 5.11.18, המשיב, שהוא תושב האזור, אשר אינו מחזיק בהיתר כניסה או שהייה בישראל, קפץ מעל גדר המערכת סמוך לא-רם בירושלים ושהה בבית סבו בבית חנינא בירושלים.

ביום 5.11.18, בשעה 13:00 לערך, נכנס המשיב לבניין מגורים ברח' סמדר בירושלים, נקש על דלת דירה אשר באותה עת שהה בעל הבית באחד מחדריו. בעל הבית שמע את הנקישה ופתח את דלת הבית כעבור מספר דקות, אולם לא הבחין באיש. לאחר מכן עזב את הבית. בהמשך, בשעה 13:43 לערך, טיפס המשיב על מנוע מזגן הממוקם בחלקו החיצוני של הבניין, פתח את חלון הבית ונכנס דרכו אל תוך הבית. עוברת אורח אשר הבחינה במשיב הזעיקה את המשטרה אשר הגיעה למקום, ובהמשך נעצר המשיב על ידי השוטרים. המשיב הואשם בהתפרצות למגורים, עבירה לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, ובכניסה לישראל שלא כחוק (ריבוי מקרים), עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה העוררת לבית משפט קמא בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נאמר, כי בידי העוררת ראיות טובות להוכחת המעשים המיוחסים למשיב, וכי נסיבות העבירות המיוחסות לו ומהותן מקימות חשש כי שחרורו או אי מעצרו כמבוקש יביא לסיכון בטחון הציבור. בבקשה ציינה העוררת, כי הוראות חוק הכניסה לישראל, המגבילות

את כניסתם של תושבי האזור, נחקקו לנוכח המצב הביטחוני ומתוך כוונה להפחית ככל האפשר את הסיכון הביטחוני הברור שבחדירתם של תושבי שטחים לישראל. המשיב אף הגדיל לעשות, נכנס לישראל שלא כדין והתפרץ לבית בכוונה לגנוב. נטען, כי בביצוע עבירות רכוש, טמון סיכון להסלמה עקב מפגש עם אזרחים הנקלעים לסיטואציה. המשיב התפרץ לבית המתלונן לאור יום, זמן קצר לאחר שזה עזב את הבית ורק במזל נמנעה היתקלות בין השניים. עובדות אלו, כך הטענה, מעידות על תעוזתו של המשיב ועל המסוכנות הנשקפת ממנו. המבקשת הוסיפה, כי אומנם המשיב נעדר עבר פלילי, אולם נקבע בעבר שגם עבירת רכוש יחידה מקימה עילת מסוכנות, והפנתה לפסיקה התומכת בעמדה זו. עוד נטען, כי בעניינו של המשיב מתקיים יסוד סביר לחשש מהימלטות מאימת הדין, המהווה עילת מעצר על פי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996.

החלטת בית משפט קמא

3. בהחלטתו קבע בית המשפט, כי אין חולק על קיומן של ראיות לכאורה, ואולם קיבל את טענת הסניגור כי יש מקום לשחרר את המשיב בערובות שיבטיחו התייצבות, לרבות ערבים ישראלים. בית המשפט קבע, כי עבירה של התפרצות למקום מגורים, בנסיבות המתואר בכתב האישום, מקימה עילת מסוכנות וחשש למפגש אלים בין המתפרץ לבין בעלי הדירה, והדבר רלוונטי גם כשמדובר בעבירה בודדת. עוד הוסיף, כי פסיקה עקבית של בית המשפט בעניינם של שוהים בלתי חוקיים, גם בנסיבות של ביצוע עבירות, ואף בנסיבות של עבר פלילי רלוונטי ומאסר מותנה רלוונטי, מצאה להעדיף שחרור וערובות שיבטיחו התייצבות.

4. על יסוד האמור, הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, אלא אם יעמוד בתנאים הבאים: יתייצב לכל חקירה או דיון לפי דרישה; יפקיד סך של 8,000 ₪, כאשר סך של 5,000 ₪ יהווה תנאי לשחרורו והיתרה תשולם עד ליום 25.11.18, ואם לא תשולם יעצר; חתימה על התחייבות עצמית בסך של 15,000 ₪ ושני ערבים תושבי ישראל, שאת שמם ציין בהחלטה, אשר יחתמו על ערבות בסכום זהה.

5. על כך הערר שלפניי.

עיקרי טענות הצדדים

6. בהודעת הערר שבה העוררת על טענותיה בבית משפט קמא. נטען, כי שגה בית המשפט משלא נתן משקל הולם למסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב לביטחון הציבור ולרכושו. כן נטען, כי החשש מפגישה בין המשיב לבין המתלונן שנוכח קודם לכן בבית, או פגישה בין המשיב לבין אחד הדיירים, שיכול והיה רואה אותו מטפס לדירה, יש בכך כדי להעצים את המסוכנות הנשקפת ממעשיו. העוררת ציינה, כי בחקירתו מסר המשיב כי נכנס לירושלים לחפש עבודה, לא מצא והלך לראות דירה כדי לישון בה, ורצה ליטול כסף ממנה כדי לקנות סיגריות. המשיב הודה כי טיפס מעל המנוע של המזגן ונכנס לדירה.

עוד נטען, כי שגה בית משפט קמא עת נתן אמון במשיב והורה על שחרורו בערבויות כספיות. המדובר בתושב שטחים והתייצבותו בבית המשפט נתונה לרצונו הפרטי, ואין דרך ממשית להביאו לבית המשפט ליתן את הדין, גם לא באמצעות צווים מאת בית המשפט, וודאי כאשר עונש של מאסר מאחורי סורג ובריוח עומד על הפרק.

העוררת ציינה, כי אכן המשיב נעדר עבר פלילי, אולם מדבריו עולה כי נמצא בישראל מזה כשלושה שבועות. לשיטת ב"כ העוררת, שגה בית המשפט עת קבע ערבויות כספיות נמוכות אשר אינן עומדות בקנה אחד עם הפסיקה, ככל שהן עוסקות בהחלטות שחרור. אשר על כן, עתרה העוררת לקבל את הערר ולהורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

7. בדיון לפני שבה ב"כ העוררת על עיקרי הדברים שנאמרו בבית משפט קמא ובהודעת הערר בכתב, והגישה פסיקה לתמיכה בטענותיה.

8. ב"כ המשיב טען, כי יש לדחות את הערר. לדבריו, המדובר באדם אשר אין בעברו הרשעות, הגם שקיים מב"ד בעניינו. סבו וסבתו מתגוררים בבית חנינא, אמו ודודיו הם ישראלים שערבו לו וכתובתם קבועה בשכונת בית חנינא. לטענתו, המדובר בעבירת רכוש שלגביה נקבע, כי אינה מקימה עילת מעצר אלא במקרים מיוחדים, בהם מתבצעת העבירה בשיטתיות, בתחכום ובחבורה. ואילו כאן המדובר בעבירה שבוצעה לאור יום ולא בשעות הקטנות של הלילה, לא בחבורה, לא נגרם נזק לרכוש בכלל, ואין המדובר בהתפרצות אלימה, כפי שקורה במקרים קלאסיים בהתפרצות לבית מגורים, כאשר שוברים חלון וכד'. לא הייתה התנגדות מצדו של המשיב למעצרו ולא ניסיון בריחה. משנשאל המשיב מדוע נכנס לדירה, מסר שהוא רעב, אין לו סיגריות, אוכל וכסף. אומנם אין בכך לתת לגיטימציה לכניסתו לדירה, אך זה הרקע לביצוע העבירה. לשיטת ב"כ המשיב, גם אם קיימת עילת מסוכנות מצדו של המשיב, אזי לאור העדר עבר פלילי, והעבירה שנעברה היא במדרג הנמוך, אין מקום להורות על מעצרו מאחורי סורג ובריוח כל עוד ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה.

9. עוד נטען, כי בית המשפט קמא שקל את כל השיקולים הצריכים לעניין, ונתן החלטה ראויה וסבירה המתיישרת עם פסיקתו של בית המשפט העליון ושל ערכאה זו. לעניין זה הגיש פסיקה לתמיכה בטיעונו. עוד הוסיף ב"כ המשיב, כי גם כאשר קיים מאסר על תנאי בר הפעלה, היו מקרים בהם שוחררו חשודים. לגישתו, המדובר בביקורת שיפוטית של בית משפט זה על החלטת בית משפט קמא, ולא נפל פגם היורד לשורשו של עניין המצדיק התערבות בהחלטת בית המשפט.

דין והכרעה

10. אכן, דרך כלל, עבירת רכוש בודדת אינה מקימה עילת מסוכנות המצדיקה מעצר עד תום ההליכים, אלא אם כן המדובר בעבירה אשר מבוצעת בחבורה, בשיטתיות ובתחכום, שאזי יש מקום לשקול מעצר עד תום ההליכים (בש"פ 5431/98 **רוסלן פרנקל נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב(4) 268 (1998)). כפי שצוין בהחלטה מושא הערר, בנסיבות המתוארות בכתב האישום, קם החשש למפגש אלים בין המשיב לבין בעלי הדירה, או מי מבין השכנים שהיה מבחין בו בעת שטיפס על המזגן וכניסתו לדירה, ואלו

רלוונטיים גם אם המדובר בעבירה בודדת (ראו: בש"פ 380/08 באדר נ' מדינת ישראל (5.2.08). עם זאת יובהר, כי בעניין באדר הנ"ל נעצר המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו משהתברר כי קיים עבר פלילי, כי הפריצה לדירה הייתה בשעת לילה כאשר בני הבית נמו את שנתם וקיים פוטנציאל להתפתחות עימות אלים, על הסיכונים הכרוכים בכך.

11. בענייננו, קיימות ראיות לכאורה, קמה עילת מעצר בגין מסוכנות ועולה החשש להתחמקות מההליך המשפטי. השאלה המרכזית היא האם יתייב המשיב להליכים המשפטיים בעניינו, לאור היותו תושב האזור, והאם ניתן לאיין את החשש מאי-התייבבות במיוחד בשים לב לעונש הצפוי לו (בש"פ 4757/97 ג'אמל עבד נ' מדינת ישראל (8.8.97)). ב"כ העוררת סבורה שקיים חשש ממשי שהמשיב לא יתייבב, בעוד ב"כ המשיב טוען כי נוכח הערבויות שקבע בית משפט קמא העורר יתייבב.

12. לשיקוליו של בית המשפט בשאלה זו מצאתי להביא מדבריה של כב' השופטת ע' ארבל בבש"פ 6781/13 קונדס נ' מדינת ישראל (4.11.2013):

"כאמור, הקושי בשחרור לחלופת מעצר יסודו בחשש כי הנאשם לא יתייבב לדיון בעניינו, ויחמוק ממשפט בהתחשב בכך שרשויות אכיפת החוק של ישראל אינן פועלות בשטחי הרשות הפלסטינית וממילא קשה להן יותר להתחקות אחר נאשם שנמצא בשטח זה. על אף קושי זה לא נשללה בפסיקה האפשרות לשחרר נאשם הגר באזור לחלופת מעצר, כפי שעמדה על כך השופטת (כתארה אז) ד' ביניש:

"...בבחינת חלופת המעצר ניתן להביא בחשבון את קשיי האיתור של נאשמים הגרים באזורים שאינם נתונים לשליטה ופיקוח של משטרת ישראל. ניתן להתחשב בעובדה, כי קל יותר לתושבי אזורים אלה להימלט ולהתחמק ממשפט וקשה להתחקות אחר תנועותיהם. יחד עם זאת, למרות שנסיבה זו בעלת משקל היא לעניין החלופה, אין היא בבחינת נסיבה מכריעה. לפיכך, יש גם לבחון את יתר הנסיבות הקשורות באופיין של העבירות ובעבריינים עצמם..." (בש"פ 9193/99 מדינת ישראל נ' בורהאן (28.12.99)).

אם כן, אפשרות ההימלטות מן הדין הינה שיקול בעל משקל, אך אין היא עומדת לבדה ואין היא, כשלעצמה, יכולה להכריע את שאלת השחרור לחלופת מעצר. עצם היותו של נאשם תושב האזור אינה מונעת את אפשרות שחרורו לחלופת מעצר, וזאת כאשר ניתן להבטיח את התייבבותו בהפקדת כספים ובביטחונות משמעותיים אחרים (ראו למשל: פרשת צבאח; בש"פ 6339/03 הנ"ל; בש"פ 3136/06 עטיר נ' מדינת ישראל (16.4.06); בש"פ 5017/99 סעאדה נ' מדינת ישראל (26.8.99)). עמדה זו מקובלת גם עליי. עצם העובדה שנאשם הוא תושב האזור אינה מצדיקה בפני עצמה את מעצרו עד תום ההליכים מקום שבאותן נסיבות היה תושב ישראלי משתחרר לחלופת מעצר. יחד עם זאת, מגורים באזור מהווים שיקול רלוונטי - אחד מני כמה - ביחס לשאלה של חלופת מעצר.

11. מהם השיקולים העיקריים שראוי שינחו את בית המשפט הנדרש להכריע האם לשחרר נאשם לחלופת מעצר באזור?
שיקול מרכזי נוגע לעבירות המיוחסות לנאשם - האם מיוחסת לו אך עבירה בגין עצם

הכניסה לישראל שלא כדין, או שמא מיוחסות לו גם עבירות נלוות. אין דומה מי שביצע עבירה של שהיה בלתי חוקית לבדה, למי שביצע לכאורה, בנוסף לשהיה הבלתי חוקית בישראל, גם עבירות אחרות. אין מקרה בו מדובר בעבירות קשות וחמורות שפגיעתן בציבור ובפרט כבדה, דומה למקרה שעניינו עבירה קלה יחסית. כאשר מדובר בעבירות חמורות, וככל שפגיעתן בקרבן העבירה קשה יותר, קיים אינטרס ציבורי כבד משקל יותר למצות את הדין עם מבצע העבירה. אציין כי במקרים בהם מדובר בעבירות חמורות, ובפרט נוכח הסמיכות הגיאוגרפית בין ישראל לאזור, קמה ממילא לרוב גם עילת המסוכנות, אם משמעות שחרורו של הנאשם לאזור היא כי הוא יוכל לשוב ולנסות להיכנס לישראל לשם ביצוע עבירות דומות נוספות. מקום שקיימות עבירות נוספות, שאלת ההתחמקות מן הדין אינה עומדת לבדה ולרוב יש לבחון גם את מסוכנותו של הנאשם, אם יפר את תנאי השחרור שעל קיומם אין למערכת האכיפה בישראל דרך לפקח באזור.

מכל מקום, ככל שמדובר במי שמיוחסות לו עבירות נוספות לעצם השהיה הבלתי חוקית בארץ, יהיו מקרים בהם יהיה זה מוצדק להבחין בין מי שהעבירות הנוספות שביצע נועדו אך כדי "לאפשר" את המשך שהייתו בישראל, למי שביצע עבירות נוספות בנפרד ובמנותק מעצם הכניסה הבלתי חוקית לארץ. ודוק: אין בדברים כדי לומר כי ביצוע עבירות נוספות אך לשם הבטחת האפשרות להישאר בישראל הופכת את המעשים לקלי ערך. מדובר בעניין שהוא תלוי נסיבות המקרה. ויחד עם זאת, מקום שהשהיה בישראל נוצלה ואולי אף יועדה למטרות ביצוע עבירות אחרות, יש לכך משום היבט נוסף של חומרה.

12. שיקול דומיננטי נוסף נוגע לעברו הפלילי של הנאשם - לא הרי מי שזו לו כניסתו הבלתי חוקית הראשונה לישראל כמי ששב ונכנס לישראל ללא האישורים וההיתרים הנדרשים פעם אחר פעם. ככלל, ביצוע עבירות חוזרות ונשנות של שהיה בלתי-חוקית מקשה על מתן אמון בנאשם (בש"פ 10445/05 פלוני נ' מדינת ישראל (14.11.05)). בנוסף, יש מקום להבחין בין נאשם שעברו נקי, לנאשם בעל עבר פלילי. באופן ממוקד יותר יש מקום גם להבחין בין מי שבעברו אך עבירות של שהיה בלתי חוקית למי שלחובתו עבר פלילי עשיר יותר.

כאשר מדובר במי שאין לחובתו עבר פלילי מכביד - ובכלל זה כאשר אין מדובר במי שלחובתו הרשעות רבות קודמות בעבירות של שהיה בישראל שלא כדין, וכאשר העבירה היחידה המיוחסת לו היא של שהיה בלתי-חוקית בישראל, אני סבורה כי ניתן להורות על שחרור לחלופת מעצר באזור, ולהבטיח את ההתייצבות לדיון בהפקדה כספית ובערובות כספיות משמעותיות (ראו למשל: בש"פ 9193/99 הנ"ל; בש"פ 1023/97 אלאטרש נ' מדינת ישראל (19.2.97)). ככל שמדובר במי שביצע עבירות חמורות יותר לצד הכניסה שלא כדין לישראל; ככל שמדובר במי שלחובתו עבר פלילי מכביד; וככל שמדובר במי ששוחרר בעבר בערובה, לא התייצב למשפטו ובהמשך נעצר שוב בגין שהיה בלתי חוקית בישראל, בין אם לצד עבירות נוספות, בין אם כעבירה עצמאית - יקשה להורות על שחרור לחלופת מעצר באזור.

13. על השיקולים שפורטו לעיל אוסיף כי כמובן שלנסיבות חיצוניות, דוגמת מצב ביטחוני, יכולה להיות השפעה על שיקול הדעת המופעל בבחינת היתכנות השחרור לחלופת מעצר (פרשת צבאח, בעמ' 929).

14. כאמור, שחרור לחלופת מעצר באזור אינו מאפשר פיקוח על קיום תנאי המעצר. לפיכך

סבורה אני כי ככלל, מקום שמוצא בית המשפט כי ניתן לשחרר נאשם לחלופת מעצר באזור, ייעשה הדבר בכפוף להפקדה כספית משמעותית ולהעמדת ערבים שהינם אזרחי ישראל, שיתחייבו לערובות כספיות משמעותיות.
(ההדגשה אינה במקור - א' פ').

13. לאחר שנתתי דעתי לטענות ב"כ הצדדים ועיינתי בפסיקה אשר הגישו לעיוני, לשיקולים שעל בית המשפט לשיקול בעניינו של המשיב דן: שהייה בישראל שלא כדין במשך כשבועיים ימים; התפרצות לדירה ללא פגיעה בנפש וברכוש; העדר עבר פלילי בגינו הורשע; **הגעתי לכלל מסקנה לקבל את הערר בחלקו. המשיב יעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו ואולם ישוחרר אם ימלא אחר התנאים הבאים:**

א. סכום העירבון שנקבע על ידי בית משפט קמא, יוגדל לסך של 20,000 ₪, כאשר הפקדת הסכום כולו תהווה תנאי לשחרורו;
ב. המשיב והערבים תושבי ישראל שנמצאו ראויים לכך על ידי בית משפט קמא יחתמו על ערבות בסך של 30,000 ₪ כל אחד.

14. יתר התנאים שנקבעו על ידי בית המשפט קמא יוותרו על כנם.

ניתנה היום, י"א כסלו תשע"ט, 19 נובמבר 2018, במעמד המשיב וב"כ הצדדים.